

# KÚRIA

Bfv.III.1.051/2013/10.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. évi március hó 4. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és március hó 6. napján kihirdette a következő

## **v é g z é s t:**

A foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt a terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője, valamint a II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.B.80.104/2011/89. számú, illetőleg a Fővárosi Törvényszék 29.Bf.12439/2012/20. számú ítéletét az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

## **I n d o k o l á s**

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2012. június 27-én meghozott - és a Fővárosi Törvényszék 29.Bf.12439/2012/20. számú ítélete folytán 2013. április 12-én jogerőre emelkedett - 2.B.80.104/2011/89. számú ítéletével az I. rendű és a II. rendű terhelt bűnösségét az 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) 171. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében állapította meg. Ezért az I. rendű terheltet 3 év 4 hó fogházbüntetésre és 2 évi rendezvénytervezői foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés fele részének,

azaz 1 év 8 hó fogházbüntetésnek a végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette, egyben megállapította, hogy az I. rendű terhelt a szabadságvesztés végrehajtandó részéből feltételes szabadságra nem bocsátható. A II. rendű terhelttel szemben ugyanakkor 2 év 8 hó fogházbüntetést és 2 évi rendezvényszervezői foglalkozástól eltiltást szabott ki. E fogházbüntetés fele részének - 1 év 4 hónapnak - a végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette, s megállapította, hogy a II. rendű terhelt a végrehajtandó 1 év 4 hó szabadságvesztésből nem bocsátható feltételes szabadságra.

Rendelkezett végül a lefoglalt bűnjelek sorsáról és a felmerült bűnügyi költség viseléséről is.

A jogerős ügydöntő határozat ellen az I. rendű terhelt védője, valamint a II. rendű terhelt és védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

Az I. rendű terhelt védője ennek okát egyfelől a Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában jelölte meg. Álláspontja szerint ugyanis a vád törvényességének követelménye a törvényesen lefolytatott büntetőeljárás szinonimája. A bíróságok figyelmen kívül hagyták az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményt, melyet a kiegészítő jegyzőkönyvekkel együtt az 1993. évi XXXI. törvény hirdetett ki. Ennek a gyakorlatnak az eredményeként a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértéseknek nincs érdemi kihatásuk.

A jelen ügyben a pártatlanság látszata is hiányzott, az elsőfokú bíróság korlátozta a terhelt védelemhez való jogát, ok nélkül tiltotta meg a védőnek, hogy kérdéseket tehessen fel. A tanács elnöke a terhelt által becsatolt okiratot vonakodott ismertetni, a másodfokú bíróság pedig az I. rendű terhelt védőjének nem engedett iratokat csatolni. Az elsőfokú bíróság elutasította a védelemnek új szakvélemény beszerzésére irányuló, a Be. 111. §-ának (4) bekezdésén alapuló indítványát. Ezt a másodfokú bíróság az időközbeni jogszabályváltozásra figyelemmel nem tekintette súlyos perjogi szabálysértésnek.

Az indítvány értelmében - a bizonyítás törvénysértő voltából eredően - a jogerős ügydöntő határozat megalapozatlan, a bizonyítékok értékelése nem teljes körű, s a jogi indokolás is hiányos. A bűnügyi őrizetben lévő I. rendű terhelt tanúkénti kihallgatása ugyancsak törvénysértő volt, amelyet nem befolyásol az a körülmény, hogy a bíróság utóbb e vallomást bizonyítékként nem vette figyelembe.

A tanúk Be. 82. §-ának (2) bekezdése szerinti figyelmeztetésének és az arra adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a vallomás bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe. A másodfokú

bíróság viszont e perjogi szabálysértés felett szemet hunyt, márpedig ez az ítélet megalapozatlanságát jelenti.

Ezen túlmenően az I. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjában foglalt felülvizsgálati okra is hivatkozott. Anyagi jogi szabálysértésként róta fel, hogy a bíróságok tévesen állapították meg az I. rendű terheltnek tulajdonított mulasztások tényállásszerűségét, tévedtek a mulasztások és az eredmény közötti okozati összefüggés kérdésében is. Nem vizsgálták külön-külön a terheltek tudattartalmát, jöllehet a védelem tévedésre is hivatkozott. A bíróság a terhelteket kollektív bűnősként kezelte.

Az elsőfokú bíróság - tévesen - rendezvényszervezőnek tekintette az I. rendű terheltet, noha egyrészt a bérbeadó a W.B. Kft. volt, másrészt ilyen módon minden hivatalból jelenlévő személy rendezvényszervezőnek minősül. A bíróságok a jogi személy által kötött szerződésben rögzített kötelezettségeket az ügyvezető, azaz az I. rendű terhelt személyes kötelezettségeivel azonosították. Mindemellett a hatóságok összemosták az állandó jelleggel működő szórakozóhelyek, az alkalmi rendezvények és az építési engedélyezési eljárás jogi környezetét.

A jogerős ítélet szerint a tragédiának nem tűzbiztonsági, épületbiztonsági oka volt, hanem azt a szervezési hiányosság okozta, jelesül nem a nagy létszám, hanem a beléptetés felgyorsított módja okozta a kialakult veszélyhelyzet konkrét sérelembe fordulását. A beengedés erőltetett üteme miatt ugyanis a lépcsőn összezsúfolódtott tömegben történt a tömegszerencsétlenség.

Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat a W.B. Kft., mint jogi személy számára keletkeztetett kötelezettséget, az előírás megtartása pedig egyrészt a bérlő felelőssége, másrészt ez az eseményekre nem is hatott ki. Az I. rendű terhelt nem tartózkodott a helyszínen, a történések lefolyásába beavatkozni nem volt módja. A bérbeadás, de még a rendezvény megkezdése sem teremtett viszont konkrét, közvetlen veszélyhelyzetet.

Ezért a védő elsődlegesen a jogerős ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan az eljárás megszüntetését, illetve az I. rendű terhelt felmentését indítványozta.

A II. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és b) pontjára alapozta. Álláspontja szerint a bíróság helytelen jogi következtetést vont a II. rendű terhelt bűnösségére. A rendezvényszervezőnek minősített II. rendű terhelttől valójában több, mint amit a rendezvény biztonsága miatt tett, nem volt elvárható. A II. rendű terhelt feladatát az képezte,

hogy a programot, a zenét és a belépőjegy árusítást biztosítsa. A IV. rendű terhelt közreműködését igénybe véve az I. rendű terhelt vállalta a bérleti szerződésben a rendezvények biztosításával, biztonságával kapcsolatos kötelezettség teljesítését. A II. rendű terhelt ekként alappal bízhatott abban, hogy neki ezekkel a kérdésekkel nem kell foglalkoznia, hiszen az eszközei sem voltak meg hozzá.

A 9/2008. (II. 22.) ÖTM rendelet 22.1. és 22.2. pontja értelmében bejelentési kötelezettség csak az 500 főnél nagyobb befogadóképességű létesítményekkel kapcsolatban áll fenn, arra azonban a bizonyítás nem terjed ki, hogy a jelen szórakozóhely ténylegesen milyen kapacitású. Az említett szabály ugyanakkor csak az alkalmoszerű rendezvényekre vonatkozik, a W.B. Klubban viszont hetente többször rendeztek zenés esteket.

Az 1996. évi XXXI. törvény általános jellegű háttérszabály, nem szakmaspecifikus foglalkozási szabály. A 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 95. §-ának (1) bekezdése (OTÉK) szempontjából pedig a II. rendű terhelt a szórakozóhely, mint terület használójának nem minősül. Használó a bérlemény bérlője, mely jogi személy ügyvezetője viszont az I. rendű terhelt.

Nem zárható ki, hogy pánik vezetett a súlyos eredményhez, ugyanakkor a bejárat előtt feltorlódott tömeg okozta tumultus kapcsán a rendőrség is számos bejelentést kapott, ennek folytán intézkedési kötelezettsége lett volna. Felmerül a kérdés, hogy a közvetlen veszélyhelyzet nem tulajdonítható-e a rendőrség foglalkozási szabályokkal összefüggő mulasztásának.

A súlyosabb eredményért egyébként az indítvány értelmében a II. rendű terhelt azért sem tartozhat büntetőjogi felelősséggel, mert a sérülések elhárítására - közvetlenül azok bekövetkezése előtt - reálisan már nem volt lehetősége.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1943/2013. és BF.2246/2013. számú nyilatkozatában - és a nyilvános ülésen is - az indítványokat részint törvényben kizártnak, részint alaptalannak tartva a megtámadott határozatok mindkét terhelt tekintetében történő hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, ennek keretében megvizsgálta a felülvizsgálati indítványokat és azokat nem tartotta alaposnak.

A felülvizsgálat - a jogerő feltörésének kivételességéből adódóan - rendkívüli jogorvoslat, amelyet kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében kimerítő jelleggel felsorolt anyagi és eljárásjogi szabálysértések alapozhatnak meg, a felülvizsgálati okok bővítésére

vagy kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség. Ennek megfelelően a felülvizsgálat szempontjából csak a bírósági eljárásban megvalósult legsúlyosabb - a Be. 416. § (1) bekezdésének c) és d) pontjában írt, az előbbi esetekben feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - perjogi szabálysértések jönnek számításba.

A Be. XVIII. Fejezetében foglalt eljárás szabályait alapul véve tehát az I. rendű terhelt védőjének a bizonyítási eljárást érintő kifogásai - a kérdésfeltevés, valamint az iratok csatolásának megtiltása, a szakértő kirendelésére vonatkozó indítvány elutasítása, a tanú figyelmeztetésének és az arra adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása - olyan perjogi szabályokat érintettek, amelyek esetleges megszegése a fentebb részletezettek szerint kívül esik a felülvizsgálat keretein. Ehhez képest e tekintetben az indítvány törvényben kizárt.

Önmagában véve egyébként a bíróságnak a bizonyítás terjedelmével kapcsolatos pervezető határozatai, illetve az a körülmény, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásában megvalósult egyes relatív eljárási szabálysértéseket olyannak tekintett, mint amelyek nem voltak lényeges kihatással az ügy érdemére, nem értékelhető az emberi jogok és alapvető szabadság védelméről szóló Római Egyezmény VI. Cikkében körülírt elvek, a tisztességes, pártatlan eljárás sérelmének sem.

A Be. 416. § (1) bekezdésnek c) pontja értelmében felülvizsgálati ok viszont a Be. 373. § (1) bekezdése I/c) pontjában írt törvényes vád hiánya, valamint a III/a) pont szerint az indokolási kötelezettség súlyos mérvű megsértése.

A Be. 2. §-ának (2) bekezdéséből kitűnően törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

A jelen esetben a vád alaki szabályossága kapcsán a legitimáció hiánya fel sem merülhet, minthogy a vádiratot a Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség nyújtotta be. A B.VI-VII.198/2011/11-I. számú vádirat nem szenved tartalmi hiányosságokban sem, mivel pontosan részletezi azt a büntető törvénybe ütköző cselekményt, amely miatt az I. rendű terhelttel szemben a büntetőeljárás lefolytatását kéri.

Az I. rendű terhelt védője jelezte ugyan, hogy az indokolási kötelezettség elmulasztása címén nem a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének eredményét kívánja vitatni (hiszen erre a Be. 423. §-ának (1) bekezdése a felülvizsgálat során nem nyújt lehetőséget), valójában azonban mégis ezt tette. Márpedig a Be. 373. § (1) bekezdésének III/a) pontjában jelzett és felülvizsgálati

okot képező szabály nem egyszerűen az indokolási hiányosságokhoz, hanem ahhoz a helyzethez fűz hatályon kívül helyezésben megnyilvánuló következményt, amikor az eljáró bíróság az indokolásban ellenőrizhető és elégséges módon nem ad számot a Be. 78. § (3) bekezdése szerinti, a tényállás megállapításához vezető értékelő tevékenységéről. Az adott ügyben viszont az elsőfokú bíróság e kötelezettségét kellő mértékben teljesítette, amelyet egyébként a másodfokú bíróság - ahol szükségesnek látta - ki is egészített (így pl. F. L. tanú vallomására utalva).

Az indítványok anyagi jogi érveivel kapcsolatban a Kúria álláspontja a következő.

Az elkövetés és az elbírálás idején egyaránt hatályban lévő 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) 171. §-ának (1) bekezdése értelmében a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetést az követi el, aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz. A 172. § (2) bekezdésének c) pontja szerint pedig súlyosabban büntetendő a bűncselekmény, ha az kettőnél több ember halálát, vagy tömegszerencsétlenséget okoz. E rendelkezésekből egyértelmű, hogy a bűncselekmény alanya csak az lehet, aki olyan tevékenységet folytat, amelyre az élet, testi épség vagy egészség védelmét szolgáló - írott vagy íratlan - biztonsági előírások vonatkoznak, amelyek objektív jellegüket gyakorlaton alapuló szabályozottságból nyerik. E materiális bűncselekmény akkor tényállásszerű, ha az eredmény (amely minimálisan az életet, testi épséget, egészséget érintő közvetlen veszély) és a foglalkozási szabályszegés között okozati kapcsolat áll fenn, s az elkövetőt az eredmény tekintetében a gondatlanság valamely formája terheli.

A rendezvényszervezés - amint arra a másodfokú bíróság helyesen hivatkozott - foglalkozás, melyet a Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere külön számon (konferencia- és rendezvényszervező: FEOR 3631., kulturális rendezvényszervező: FEOR 3713.) tart nyilván, s amelyet főiskolai, illetve OKJ-s képzés keretében oktatnak is.

A rendezvényszervezés, mint tevékenység tartalmi elemeinek sorába pedig nem csupán a program kialakítása, a fellépő személyek kiválasztása, az esemény meghirdetése, hanem a rendezvény biztonságáról történő gondoskodás (a be- és kiléptetés, a belső mozgás zavartalanságának biztosítása) is beletartozik. A biztonsági előírások betartása a tömegeket (300 főnél nagyobb résztvevőt) megmozgató, akár kültéren, akár zárt térben megtartott rendezvény esetében értelemszerűen alapvető követelmény.

Ilyen előírás az országos településrendezési és építési

követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 95. §-ának (1) bekezdése, mely szerint az építmény közlekedési célú tereit és helyiségeit úgy kell kialakítani, hogy a rendeltetésnek megfelelően egyaránt lehetővé kell tennie a zavartalan, biztonságos közlekedést a használó személyek számára és biztosítani kell veszély esetén a kiürítés lehetőségét is.

Általános gondossági kötelességet ír elő a tűz elleni védekezésről szóló 1996. évi XXXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése is, melynek értelmében a gazdálkodó tevékenységet folytató magánszemélyeknek, jogi személyeknek, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeteknek a létesítmények, építmények üzemeltetésével összhangban gondoskodniuk kell a jogszabályban meghatározott tűzvédelmi követelmények megtartásáról, a tevékenységi körükkel összefüggő veszélyhelyzetek megelőzésének és elhárításának feltételeiről. Az országos tűzvédelmi szabályzatról szóló 9/2008. (II. 22.) ÖTM rendelet V. Része II. Fejezetének 22.1 és 22.2 pontja ugyanakkor a tűzvédelmi előírások, biztonsági intézkedések kapcsán a rendezvény szervezője, rendezője számára előzetes tájékoztatási kötelezettséget ír elő.

A zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló - a jelen ügyben részletezett esemény megtörténtét követően megalkotott - 23/2011. (III. 8.) Kormányrendelet egyébként kifejezetten utal arra, hogy a már korábban is hatályos építésügyi tűzvédelmi biztonsági előírások, továbbá a rendezvények egészségügyi biztosítására vonatkozó szabályok változatlanul irányadók.

Abból a tényből pedig, hogy a vádbeli alkalommal a W.B. Klubban tartott rendezvény halálos tömegszerencsétlenségbe torkollott, egyértelmű, hogy a rendezők az előbbiekben részletezett biztonsági szabályoknak nem tettek eleget.

Az I. rendű terhelt az eljárás során maga sem vitatta, hogy rendezvényszervezéssel foglalkozott. Az sem kétséges, hogy a 2011. január 15-i rendezvény keretében is ellátott szervezői feladatokat, hiszen ő gondoskodott a ruhatár működtetéséről, és a IV. rendű terhelt útján a biztonsági szolgálatról. Az I. rendű terhelt tisztában volt azzal, hogy milyen jellegű és létszámú rendezvény céljára adja bérbe a klubot, minthogy egyrészt 2010. december 4-én a II. és III. rendű terhelt már lebonyolított egy ugyanilyen produkciót, másrészt az eseményt megelőző második helyszíni bejárásán maga is részt vett és a vádbeli este jelen volt a helyszínen is. 21 óra után távozva pedig látta a téren - a túlnyomórészt fiatalokból álló, meglehetősen türelmetlenül várakozó - tömeget. Éppen ezért hívta fel telefonon a IV. rendű terheltet, hogy gyorsítsák meg a beléptetést.

Ugyanígy nem lehet kétséges a II. rendű terhelte rendezvényszervezői szerepe sem. A II. rendű terhelte a DJ-k bevonásán túlmenően kifizette a bérleti díj első részletét, megvásárolta a jegyként funkcionáló karszalagokat, biztosította a beléptetést végző személyeket (akiket egyébként utasított is a beléptetés meggyorsítására). Mindez egyértelműen rendezvényszervezői tevékenység.

A Kft. bejelentése - amelyet az Önkormányzat Kereskedelmi Osztálya 2010. november 29-én vett nyilvántartásba - vendéglátási célra és 300 főre vonatkozott. Ez az I. rendű terhelte előtt értelemszerűen ismert volt, miként az is, miszerint az eredetileg megjelölt 1200 fő létszám kapcsán a Fővárosi Tűzoltó Parancsnokság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a lépcsőházhoz vezető útvonal leszűkülése miatt csak 307 főre nézve megoldott a létesítmény kiürítése. Ezért a tűzoltó parancsnokság 2010. december 10-én - hiánypótlásra történő felhívás mellett - a használatba vételhez nem járult hozzá.

Mindebből következően az I. rendű terhelte tudatában volt annak, hogy a W.B. Klub tömegeket vonzó rendezvény megtartására nem alkalmas. Tisztában volt azzal is, hogy a tömeg beáramlása közvetlen veszélyhelyzetet idéz elő, mivel a második emeleti lépcsőfordulónál kialakított ruhatár miatt szükségszerűen torlódás alakul ki, s a szűk lépcsőn a tömeg - ellentétes irányba ható - sodró mozgása súlyos következményekhez vezethet, ám könnyelműen bízott abban, hogy ez a káros következmény elmarad. Az I. rendű terhelte esetében tehát a szakmai szabályok megszegéséhez ténytudat és annak kapcsán könnyelmű bizakodás társult.

A II. rendű terhelte terhére pedig negligencia róható fel, tekintve, hogy a szakmai szabályokon alapuló objektív gondossági kötelesség megszegéséhez a szubjektív gondossági kötelezettség megszegése is társult, mivel a tőle elvárható körültekintés hiányára visszavezethetően nem látta előre mulasztásának lehetséges következményeit (így nem tisztázta előzetesen az épület biztonságos befogadóképességét, s nem adott utasítást a beléptetés időszakos leállítására sem).

Nem kétséges, hogy a közvetlen veszély és annak továbbfejlődése nyomán a testi sértések bekövetkezése, illetve a sértettek halála a terheltek foglalkozási szabályszegése folytán következett be, így - a terhelteken kívül álló, közbeékelő ok hiányában - az okozati kapcsolat fennáll. Nincs szó tehát arról, hogy a halálos tömegszerencsétlenség a terheltek foglalkozási szabályszegése nélkül is elháríthatatlanul létrejött volna.

A gondatlan veszélyeztetés esetében a társtettesség kizárt, következésképpen, ha többen egyidejűleg gondatlanul idézték elő az

eredményt - mint a jelen ügyben is -, önálló tettesként tartoznak büntetőjogi felelősséggel.

Arra nézve egyébként, hogy a késelés híre miatt kialakult pánik vezetett volna a minősített esetet megalapozó halálos eredmény kialakulásához, a tényállás semmiféle adatot nem szolgál. Úgyszintén közömbös a terheltek büntetőjogi felelőssége szempontjából a rendőrségi intézkedés esetleges késedelme is.

Mindezeket figyelembe véve tehát a Kúria a felülvizsgálati indítványoknak nem adhatott helyt, ezért a megtámadott határozatokat az I. és II. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést és felülvizsgálatot a Be. 3. §-ának (4) bekezdése és a 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki. A felülvizsgálat megismétlésének kizártságára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén és a 421. § (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. március 6.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

írnok  
BÉ